

תוכן עניינים

2.....	תקציר	
3.....	1. סקירת ספרות	
3.....	1.1. אלימות	
7.....	1.2. אלימות ופוסט טראומה	
9.....	1.3. פוסט טראומה ודימוי עצמי	
12.....	2. שיטה	
12.....	אוכלוסיית המחקר	
12.....	כלי המחקר	
13.....	הליך המחקר	
14.....	3. ממצאים	
14.....	1. סטטיסטיקה תיאורית	
14.....	2. סטטיסטיקה היסקית	
15.....	4. דיון	
18.....	ביבליוגרפיה	

תקציר

מטרת המחקר הנוכחי הייתה לבחון את הקשר בין אלימות בילדות, תסמינים פוסט טראומטיים ודימוי עצמי. לצורך כך, 120 מבוגרים בגיל ממוצע של 35.60 עם סטית תקן של 9.55 (71 נשים, והיתר גברים) ענו על שלושה שאלונים: שאלון הבוחן חשיפה לאלימות בילדות, שאלון המודד תסמינים פוסט טראומטיים ושאלון הבוחן דימוי עצמי. במחקר היו שלוש השערות: ההשערה הראשונה הייתה כי ימצא קשר בין אלימות במשפחה בילדות לתסמינים פוסט טראומטיים כך שככל שאנשים ידווחו על יותר אלימות במשפחה בילדות, הם ידווחו גם על יותר תסמינים פוסט טראומטיים. השערה זאת אוששה. ההשערה השנייה הייתה כי ימצא קשר בין אלימות במשפחה לדימוי עצמי, כך שככל שהאנשים ידווחו על יותר אלימות בילדות, דימוי העצמי יהיה נמוך יותר. השערה זאת אוששה. לבסוף, שוער כי הקשר בין אלימות במשפחה לתסמינים פוסט טראומטיים יהיה חזק יותר בקרב אנשים עם דימוי עצמי נמוך. השערה זאת לא אוששה. משמע, אלימות בילדות ודימוי עצמי הם בעלי השפעה בלתי תלויה על מידת התסמינים הפוסט טראומטיים.

1. סקירת ספרות

1.1. אלימות

לפני ארבעים שנה אלימות במשפחה והתעללות של הורים בילדים נחשבו למקרים נדירים. התעללות נתפסה כעניין פרטי, וכן מעט תמיכה הייתה זמינה לקורבנות או למבצעי אלימות. למעשה, הייתה נטייה להתעלם ממקרי אלימות או לנהל אותם בשקט על ידי המשפחה הסובלת (Kennair & Mellor, 2007). מאז, בעיית האלימות במשפחות הגיעה לתשומת לב הציבור. קיימת כיום מדיניות ותמיכה שמטרתן להגן על מבוגרים מפני בני זוגם ועל וילדים אשר נפגעים מהורים מתעללים (Kennair & Mellor, 2007).

ישנם סוגים שונים של אלימות, כאשר ההגדרה כוללת איום על הגוף, תחושת העצמי או תחושת הביטחון (Alhabib, Nur, & Jones, 2010). אלימות נפוצה בקרב גברים ונשים, בקרב אנשים בעלי מוצא שונה, מצב סוציאקונומי שונה ובעלי נטייה מינית שונה (Ellsberg, Jansen, Heise, Watts, & Garcia-Moreno, 2008). מחקרים מראים כי במשך החיים, אחת ל-3 נשים (35.6%) ו-1 מתוך 4 מהגברים (28.5%) יחוו אלימות פיזית, אונס או הטרדות מבן או בת זוג (Black et al., 2010). ההגדרה של אלימות מתייחסת פעמים רבות להיבטים מילוליים הכוללים מרכיבי תוקפנות וגם שימוש בכוח פיזי וכפיה (הוכמן, אחרים מבחינים בין "תוקפנות" ו"אלימות", כאשר תוקפנות מיוחסת באופן כללי לאדם היחיד, בעוד שאלימות נחשבת לתופעה חברתית (הורוביץ, 2006).

מחקרים מראים כי כ-4400 מתים מאלימות מדי שנה (Krug, Mercy, Dahlberg, & Zwi, 2002), כאשר אלימות מוגדרת כאקט מודע של גרימת נזק לאחר. כמו כן, אלפים נפגעים בדרגות חומרה שונות כתוצאה מאלימות (Krug et al., 2002). לאלימות ישנן סיבות רבות; למשל, ניתן למצוא סיבות ביולוגיות ואישיות אשר משפיעות על ההתנהגות של האדם. בנוסף, ישנם גורמים דמוגרפיים (כגון גיל, השכלה וכד'), הפרעות אישיות, שימוש בחומרים כגון אלכוהול וסמים והיסטוריה אישית (Garcia-Moreno, Jansen, Ellsberg, Heise, & Watts, 2006).

שיעור השכיחות של חוויות טראומטיות מוקדמות הוא משמעותי. בארה"ב בלבד יש כ-3 מיליון דיווחים על התעללות בילדים מדי שנה, מתוכם כמעט מיליון מקרים מוגדרים כחמורים; בין המקרים החמורים, כ-60% מסווגים כהזנחה, 20% כהתעללות פיזית, ו-10% כהתעללות מינית (Heim, Shugart, Craighead, & Nemeroff, 2010). מספר מחקרים אפידמיולוגיים מעריכים כי כ-25-45% מהילדים נחשפים לטראומה בילדות (Heim et al., 2010). מחקר שהתבסס על דיווח